

Møteinnkalling

Utvalg:	Arbeidsutvalg for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre
Møtested:	, Teams
Dato:	25.06.2025
Tidspunkt:	10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

AU 9/2025 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste

AU 10/2025 Orienteringer

- Oppnevning av medlemmer til Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre / Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvroe

- Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark - Søknad om tillatelse til jordprøvetaking - NiBIO

AU 13/2025 Saksframlegg - Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalpark - Dispensasjon for uttak av fjellrev til avlsprogrammet - NINA

AU 14/2025 Eventuelt

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
AU 9/2025	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste		
AU 10/2025	Orienteringer		
AU 13/2025	Saksframlegg - Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalpark - Dispensasjon for uttak av fjellrev til avlsprogrammet - NINA		2025/7635
AU 14/2025	Eventuelt		

AU 9/2025 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste /
AU 10/2025 Orienteringer /

Arkivsaksnummer: 2025/7635-3

Saksbehandler: Sofie Jonsson

Dato: 19.06.2025

Saksframlegg - Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalpark - Dispensasjon for uttak av fjellrev til avlsprogrammet - NINA

Innstilling fra forvalter:

Vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Blåfjella Skjækerfjella nasjonalpark § 4, naturmangfoldloven (nml) § 48 og delegert myndighet fra nasjonalparkstyret i sak ST-6/2024 i møtet den 6. mars 2024, har arbeidsutvalget fattet følgende vedtak:

Norsk institutt for naturforskning (NINA), ved Kristine Ulvund, gis med dette dispensasjon til følgende tiltak i Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalpark:

- Det gis tillatelse til å fange inntil seks (6) fjellrevvalper i de nevnte nasjonalparkene i forbindelse med Avlsprogrammet for fjellrev.
- Det gis tillatelse til inntil fire (4) landinger med helikopter for transport av valper, personell og utstyr.
- Landinger skal skje i henhold til vedlagt kart som viser omsøkte områder.
- Dispensasjonen gjelder for perioden 15. juli 2025 til 30. september 2025.

Vilkår for vedtaket

- Det skal tas hensyn til mennesker, dyreliv, reindrift og vegetasjon.
- Lavtflyging skal holdes til et minimum for å redusere forstyrrelser.
- Det tillates kun flyging på hverdag mellom kl. 08.00 og 21.00.
- Fangsten skal skje av personer med nødvendig kompetanse.
- Før flygingen starter skal reindriften kontaktes for å avklaring.
- Det skal føres flygerapport der flyger skal, før turen starter, notere dato og klokkeslett for turstart.
- Flyverapport, dispensasjonen og kart over hilokalitetene skal medbringes under flyveturen.
- Flyverapport skal returneres til: Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne Nasjonalparkstyret Postboks 2600, 7734 Steinkjer, innen den 1. juni 2025.

Andre forhold

- Det gjøres oppmerksom på at denne tillatelsen bare gjelder innenfor nasjonalparkens grenser.
- Tillatelsen gjelder ikke i forhold til motorferdselloven og forskrift gitt i medhold av denne.
- Grunneiers tillatelse og eventuell kommunal godkjenning, der det er relevant, må også innhentes før tiltaket iverksettes.

Begrunnelse

Siden gjeldende verneforskrifter inneholder et forbud mot unødvendig forstyrrelse av fugle- og dyreliv, vurderer forvalteren at tiltaket er søknadspliktig. Uttak av fjellrevvalper anses som et betydelig inngrep og en forstyrrelse.

Verneforskriftene har ingen egen bestemmelse for denne typen aktivitet, og søknaden må derfor behandles etter verneforskriftenes § 4, jf. naturmangfoldloven § 48.

Tiltakene som er beskrevet i søknaden er vurdert slik at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Dispensasjonen knyttes til at tiltaket inngår i vitenskapelige undersøkelser og er del av et arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning, samtidig som det ikke strider mot verneformålet for nasjonalparkene.

Forvaltningsmyndigheten vurderer at tiltaket ikke vil være i strid med vernevedtakets formål, og at det heller ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 48 første ledd. Det legges vekt på tidligere innvilgede dispensasjoner med samme formål, og at både feltarbeid og eventuell motorferdsel vil bli gjennomført av personell med relevant kompetanse.

Innfangning av valper vil skje i løpet av en kort og avgrenset periode, og aktiviteten ved hvert hi vil være kortvarig og midlertidig, med kun én fangstoperasjon per lokalitet.

Videre vektlegges det at tiltaket vil bidra til økt genetisk variasjon og genflyt i fjellrevbestanden, noe som er i tråd med verneformålet om å ivareta det naturlige dyrelivet i området. Tiltaket vurderes derfor som positivt for artens bevaringsstatus og økologiske funksjon i fjellområdene.

Det er allment kjent at helikopter gir forstyrrelse i form av støy, og bør unngås i særlig sårbare perioder for vilt dyreliv og tamrein. Området brukes aktivt av rendrifta slik at man må påregne at det er tamrein i området. Dialog med distriktet i forkant av tiltaket vil være med på å unngå unødige forstyrrelser for rein, og er derfor satt som et vilkår for tillatelsen.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg

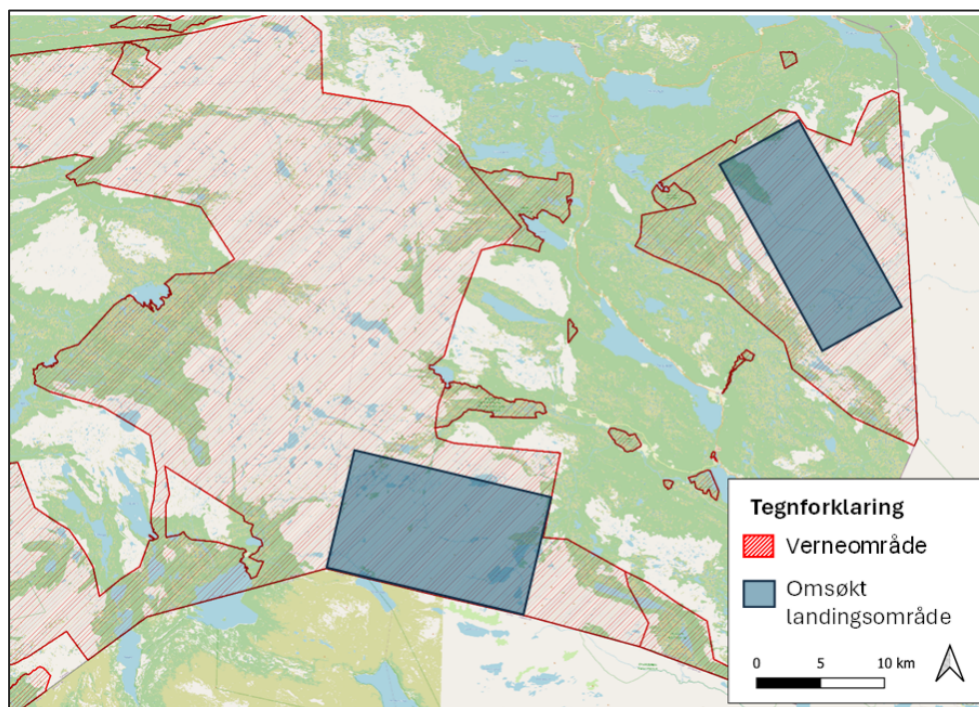
- 1 Dispensasjon for landing med helikopter - Lierne / Lirje og Blåfjella-Skjækerfjella / Låarte-Skæhkere nasjonalparker
- 2 Søknad om landingstillatelse - fangst av fjellrevvalper - 2025 Blåfjella-Skjækerfjella Lierne NP.docx
- 3 Internt notat mellom Børgefjell/MD: Avklaring av uttak av fjellrev i nasjonalpark er søknadspliktig

Saksopplysninger

Norsk institutt for naturforskning (NINA) søker om tillatelse til landing med helikopter i nasjonalparkene Lierne og Blåfjella-Skjækerfjella i perioden 15. juli – 30. september 2025. Innfangningen vil gjennomføres over en kort periode, men for å øke sjansene for å få gjennomført fangsten med tanke på værforhold m.m søkes det tillatelse for en lengere periode. Formålet er å fange inntil seks fjellrevvalper som skal benyttes i Avlsprogrammet for fjellrev, enten til avl ved Sæterfjellet Avlsstasjon i Oppdal kommune eller til translokering for å styrke genetisk variasjon i andre fjellområder.

Valpene vil fanges fra utvalgte hi basert på genetiske vurderinger og kullstørrelse, som først kan dokumenteres i juli/august da de er avhengig av at valpene er store nok til å komme ut av hiet før kullstørrelse kan dokumenteres. På grunn av krevende logistikk med burer og valper og hensyn til dyrevelferd, er helikopter det mest hensiktsmessige transportmiddelet for personell, utstyr og valper.

Det søkes om tillatelse til landing ved inntil tre fjellrevhi, med mulighet for fire landinger ved behov. Dersom det er praktisk mulig, vil én av turene samordnes med lokalt SNO-personell som skal utføre annet arbeid i området.

Figur 1: Vedlagt kart i søknanden for omsøkt landingsområde

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har siden 12. august 2015 delegert forvaltningsmyndigheten for verneforskriften for Blåfjella–Skjækerfjella nasjonalpark til Blåfjella–Skjækerfjella–Lierne nasjonalparkstyre. I vedtak ST6/2024 av 6. mars 2024 har nasjonalparkstyret videre delegert myndighet til å fatte vedtak i enkelte saker til arbeidsutvalget og nasjonalparkforvalteren.

I dette delegeringsvedtaket åpnes det for at forvalteren kan behandle søknader etter naturmangfoldloven § 48 når det gjelder fornyelse av tidligere dispensasjoner, når det foreligger etablert forvaltningspraksis, eller når forvaltningsplanen gir klare føringer for utfallet av saken.

Selv om det tidligere har vært behandlet saker om innfanging av fjellrevvalper på delegert nivå, vurderer forvalteren at denne saken må behandles av nasjonalparkstyret. Dette begrunnes med at styret fortsatt anses som relativt nytt, og at det nye styret tidligere har uttrykt ønske om styrebehandling av tilsvarende saker.

Hjemmelsgrunnlag

I verneforskriftene for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark og Lierne/Lijre nasjonalpark § 3 pkt. 3.1 står det:

«3.1 Vern av dyrelivet

Dyrelivet, herunder hj, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i vann er forbudt».

I verneforskriftene er det et generelt forbud mot all motorferdsel i nasjonalparken.

§ 3 pkt. 6.1 sier følgende:

«6.1 Forbud mot motorferdsel

Motorferdsel er forbudt på land og vann, og i luften under 300 meter.»

Verneforskriftene for Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark og Lierne/Lijre nasjonalpark § 4 Generelle dispensasjonsbestemmelser sier:

«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra bestemmelsene når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser og arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning, eller i andre særlige tilfeller når dette ikke strider mot formålet med vernet.»

I naturmangfoldloven § 48 dispensasjon fra vernevedtak står det blant annet:

«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

[.....]

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.»

Det vurderes at uttak av fjellrevvalper og helikoptertaktivitet knyttet til dette, har potensiale for å forstyrre fugle- og dyreliv ved de aktuelle lokalitetene. Siden verneforskriftene har en bestemmelse for vern av dyrelivet, hvor dyreliv skal vernes for blant annet unødvendig forstyrrelse, mener forvaltningsmyndigheten at tiltaket er søknadspliktig og krever tillatelse etter verneforskriften. Siden det ikke finnes egen bestemmelse for dette i verneforskriftene, må søknaden behandles etter den generelle dispensasjonsadgangen jf. nml § 48.

Verneformål – forskrift

Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark:

«Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark har til formål å ta vare på et stort, sammenhengende naturområde, som i det vesentlige er urørt av større tekniske inngrep. Biologisk mangfold skal sikres med et naturlig og variert plante- og dyreliv. De lavereliggende dalførene Tverrådalen, Skjækerdalen, Seisjødalen, Gaundalen, Holden (Snåsa) og Gjevsjøen utgjør særlig viktige landskapselementer og naturtyper i nasjonalparken. Kulturminner skal ivaretas.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift»

Lierne nasjonalpark:

«Lierne / Lijre nasjonalpark har til formål å sikre et sammenhengende fjellområde med dets naturlige plante- og dyreliv. Sammen med tilgrensende verneområder på svensk side, utgjør Lierne nasjonalpark et betydelig areal hvor tekniske inngrep er svært beskjedne. Sentrale partier har en rik høyfjellsfauna, mens høystaudebjørkeskog og vierkjerr gir rike biotoper i overgangen mellom fjell og lavereliggende områder. Her finnes også flere verdifulle våtmarksområder. Kvartærgeologisk er landskapet i Lierne nasjonalpark spesielt for regionen, med tykke moreneavsetninger og mange ulike løsmasseformer, herunder rogenmorener. Kulturminner skal ivaretas.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.»

Forvaltningsplan

Forvaltningsplan sier:

5.2. Retningslinjer og oppfølging av motorferdsel. Diverse formål (s.58)

«a) Behov for motorisert ferdsel til vitenskapelige undersøkelser, samt gjennomføring av skjøtsel- og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten, skal i hovedsak skje i form av leiekjøring eller av oppsynsmyndighet.»

8. § 4 – Generelle dispensasjonsbestemmelser (s. 66)

«- Dispensasjon for vitenskaplige undersøkelser kan gis når det er nødvendig for forskningen. Dette kan være nødvendig i forbindelse med for eksempel gjennomføring av nasjonale naturovervåkningsprogram eller lignende. Forsknings- eller overvåkningsprogram skal alltid vurderes opp mot omfanget av eventuelle inngrep eller ulemper forskningen medfører i nasjonalparken.

- Undervisning og forskning som kan gjennomføres med tilnærmet samme verdi utenfor verneområdene skal kanaliseres dit.»

Naturmangfoldloven

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

I utgangspunktet er alt dyreliv fredet i nasjonalparken, og siden fjellreven er en truet art i Norge så er det betenkelig med forstyrrelser i yngleperioden i de bestandene som eksisterer. Det er imidlertid foretatt innfangning av fjellrevvalper i området i forbindelse med oppstarten av avlsprogrammet og dette har de siste 20 årene gitt positive virkninger på bestanden. Arbeidet med å følge opp fjellrevbestandene lokalt med foring, kamraovervåkning og utlegging av åteblokker har ført til stor aktivitet rundt fjellrevhiene uten at en kan se at det har gitt noen negative effekter.

Vurderingene etter NML § 48 (jf. § 4 «Generelle dispensasjons-bestemmelser») er at søkeren driver med vitenskapelige undersøkelser og at det er et arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning og det strider ikke mot formålet med vernet.

I utgangspunktet er motorisert ferdsel forbudt i nasjonalparken. I forbindelse med verneprosessen og arbeidet med forvaltningsplanen ble behovet for motorisert ferdsel i nasjonalparken vurdert. NINA har lang erfaring med bruk av helikopter i forskningssammenheng. Ved bruk av helikopter får man gjennomført feltarbeidet på en effektiv måte, og totalt sett vil dette utgjøre liten forstyrrelse i området over relativt kort tid. Området brukes aktivt av rendrifta slik at man må påregne at det er tamrein i området. Dialog med distriktet i forkant av tiltaket vil være med på å unngå unødige forstyrrelser for rein, og er derfor satt som et vilkår for tillatelsen.

Det er ikke registrert sårbare eller truede arter som antas å bli vesentlig påvirket av flygingen. Det er ikke heller rapportert hendelser, skader eller forstyrrelser i forhold til naturmiljø eller biologisk mangfold fra tidligere forvaltningsmessige aktiviteter i området.

Det er kjent at helikopter gir forstyrrelser i form av støy, men når den skjer i så begrenset, antas dette å ikke ville gi varige skader eller forstyrrelser på dyreliv eller naturgrunnlag. Etter forvaltningsmyndighetens vurdering har man tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til at det kan fattes en beslutning jf. § 8. Føre-var-prinsippet i § 9 kommer til anvendelse i saker hvor kunnskapsgrunnlaget vurderes mer usikkert, og tillegges dermed mindre vekt i denne saken.

Tiltaket vil etter forvaltningsmyndighetens vurdering ikke ha nevneverdig negativ innvirkning på natur eller naturmiljø, med dens biologiske og økologiske prosesser, jf nml § 10., jf nml § 12. Etter § 11 i nml skal tiltakshaver dekke kostnadene ved natur- og miljøforringelse eller skade som tiltaket volder. Dette vurderes som lite relevant da metoden er vel utprøvd med gode resultater. Bruk av helikopter vurderes som en miljøforsvarlig teknikk jf. § 12, såfremt flygingen inn til området skjer i en slik høyde at vilt, fugler og tamrein ikke forstyrres unødvendig. Man bør også søke å være så effektiv som mulig ved landing/avgang og lavtflyging.

Presedens

Det vurderes at det ikke vil skape en uheldig presedens å imøtekomme det omsøkte tiltaket, da det i liten grad antas å påvirke verneverdiene eller verneformålet negativt. Tiltakene er dessuten tidsbegrensede og av en så spesiell karakter at de ikke anses som presedensskapende.

Vurdering

Forvaltningsmyndigheten vurderer at uttak av fjellrevvalper er søknadspliktig etter verneforskriftene § 4 og naturmangfoldloven § 48, da det anses som et stort inngrep og en potensiell forstyrrelse av dyrelivet. Tiltaket inngår i vitenskapelige undersøkelser av samfunnsmessig betydning og vurderes ikke å være i strid med verneformålet. Aktiviteten er kortvarig, skjer utenfor sårbare perioder, og gjennomføres av kvalifisert personell. Det legges vekt på at tiltaket vil styrke fjellrevens genetiske variasjon og dermed bidra positivt til artens bevaring.

Fra: Kristine Roaldsnes Ulvund[Kristine.Ulvund@nina.no]

Sendt: 09.06.2025 07:09:53

Til: Jonsson, Sofie[sofie.jonsson@statsforvalteren.no]

Kopi: Siri A. Svendsen[siri.svendsen@nina.no];Craig Jackson[Craig.Jackson@nina.no];

Tittel: Dispensasjon for landing med helikopter - Lierne / Lirje og Blåfjella-Skjækerfjella / Låarte-Skæhkere nasjonalparker

Hei!

Avlsprogrammet for fjellrev har i år behov for nye avlsdyr til avlsstasjonen for fjellrev, samt potensielt translokering (flytting av fjellrever fra ett fjellområde til et annet). På grunn av lange avstander mellom vei og aktuelle fjellrevhi, samt dyrevelferd, ønsker vi å benytte helikopter. Innfangning av nye avlsdyr vil i hovedsak foregå i august/september.

Avlsprogrammet for fjellrev driftes av NINA på vegne av Miljødirektoratet som har gitt muntlig tillatelse til innfangning av nye valper. Vedlagt er søknad om dispensasjon for landing med helikopter innenfor Lierne / Lirje og Blåfjella-Skjækerfjella / Låarte-Skæhkere. Den skriftlige tillatelsen fra Miljødirektoratet vil bli ettersendt så snart den foreligger.

Ta gjerne kontakt om det er spørsmål knyttet til søknaden.

Vennlig hilsen,
Kristine Ulvund

Kristine Ulvund
Forsker

Norsk institutt for naturforskning - NINA

Postadresse: Postboks 5685 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøks-/leveringsadresse: Høgskoleringen 9, 7034 Trondheim

Telefon 415 59 588 • www.nina.no

Nasjonalparkforvalter
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne
/Låarte-Skæhkeren-Lijre
Attn: sofie.jonsson@statsforvalteren.no

Deres ref:
Vår ref: 475.1/2025
Sted: Trondheim
Dato: 07.06.2025

SØKNAD OM DISPENSASJON TIL LANDING MED HELIKOPTER FOR FANGST AV FJELLREV I LIERNE / LIRJE NASJONALPARK OG BLÅFJELLA-SKJÆKERFJELLA / LÅARTE-SKÆHKERE NASJONALPARK

Norsk institutt for naturforskning (NINA) og Avlsprogrammet for fjellrev vil i sommer gjennomføre fangst av fjellrevvalper som skal settes inn i avl på Sæterfjellet Avlsstasjon i Oppdal kommune samt fangst av fjellrevvalper for translokering. Avlsprogrammet og avlsstasjonen for fjellrev driftes av NINA på vegne av Miljødirektoratet.

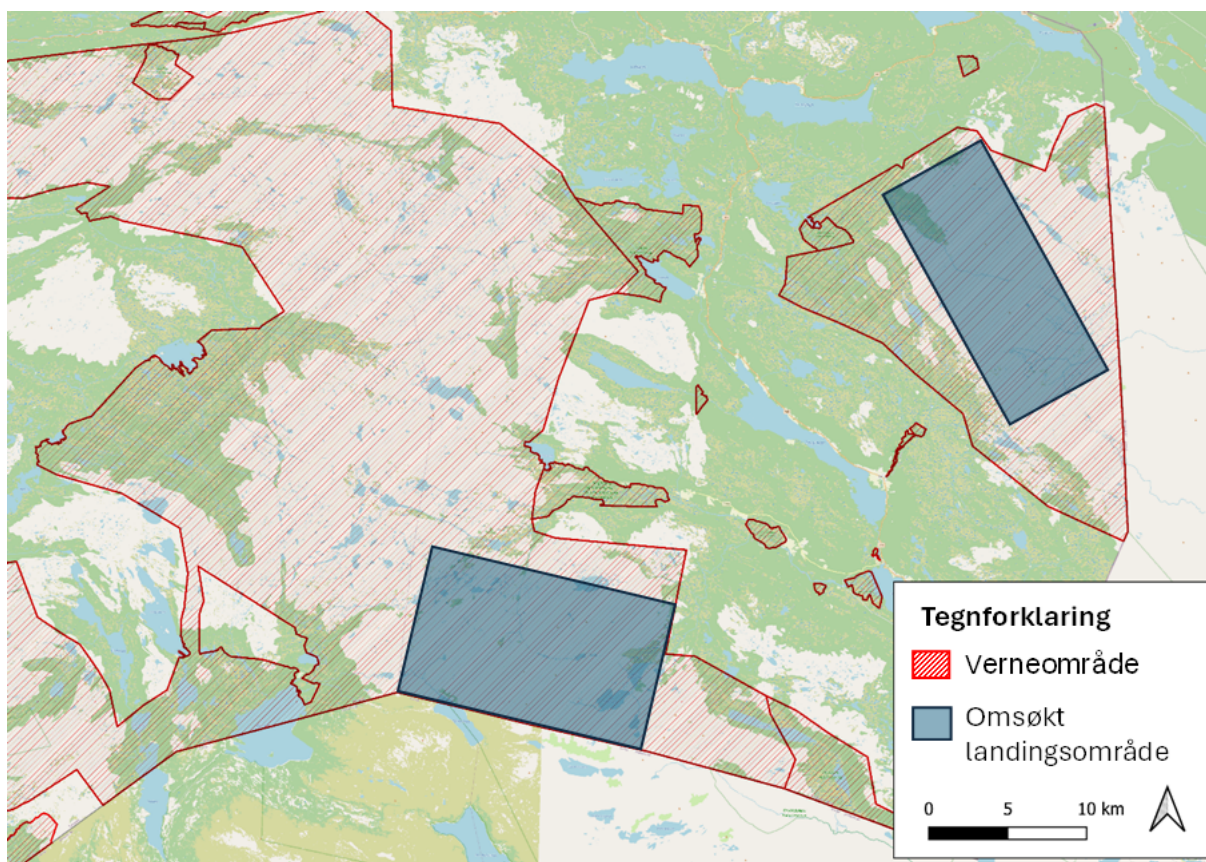
Inntil seks valper ønskes innfanget innenfor nasjonalparkene Lierne / Lirje og Blåfjella-Skjækerfjella / Låarte-Skæhkere. Områdene er valgt basert på en vurdering av genetikk i avlsstasjonen og i delpopulasjonene i ulike fjellområder. Inntil en valp fra hvert hi vil benyttes som avlsdyr, mens ytterligere 1-2 valper vil hentes inn for translokering. Valper som skal translokeres vil bli holdt i et eget hegn på avlsstasjonen for fjellrev frem til de kan settes ut i et nytt fjellområde for å bidra til økt genetisk variasjon i det nye området sammen med valper som settes ut fra avlsstasjonen. Utsetting vil foregå i januar/februar 2026.

Hvor mange kull som blir født i Lierne i år og hvilke hi som er egnet å fange inn fra med tanke på genetikk vil ikke være klart før i juli/august ettersom vi er avhengig av at valpene er store nok til å komme ut av hiet før kullstørrelse kan dokumenteres. På grunn av krevende logistikk med transport av feller og valper, samt behov for tid til å hente inn nødvendige tillatelser, søker vi derfor om en generell tillatelse til landing med helikopter på inntil tre fjellrevhi innenfor de avmerkede områdene. De aktuelle fangsthiene (basert på aktivitet tidligere år) ligger langt fra infrastruktur, og med tanke på dyrevelferd og effektivitet i forbindelse med fangst anser vi at bruk av helikopter vil være det beste alternativet for å gjennomføre transport av valper, utstyr og personell for fangstforsøkene.

Det er i utgangspunktet behov for to-tre landinger, men ved eventuelle endringer i planene eller uforutsette hendelser søkes det om inntil fire landinger i tilfelle fangstforsøket må utvides til flere lokaliteter. Dersom det er praktisk mulig vil en av turene bli gjennomført sammen med lokalt SNO-personell som skal gjennomføre annet arbeid i samme tidsrom. Se vedlagt kart for omsøkt landingsområder. Innfangningen vil gjennomføres over en kort periode, men for å øke sjansene for å få gjennomført fangsten med tanke på værforhold med mer søkes det tillatelse for perioden 15.07.2025 - 30.09.2025.

Det vil bli gitt beskjed om hvilke hi det er aktuelt å lande ved så snart denne informasjonen foreligger.

Med vennlig hilsen,
Kristine Ulvund
Avlsprogrammet for fjellrev
kristine.ulvund@nina.no
Tlf: 41559588

Dokument 'Internt notat mellom Børgefjell/MD: Avklaring av uttak av fjellrev i nasjonalpark er søknadspliktig' kunne ikke settes inn i møteinnkallingen.

AU 14/2025 Eventuelt /